

6/10

*i*rizpena

BIDAIA AGENTZIAK ANTOLATZEKO
Dekretu Proiektuari buruzkoa

Bilbon, 2010.urteko ekainaren 25ean

CES
EGAB

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzordea

I. AURREKARIAK

2010. urteko maiatzaren 14an Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordean Industria, Berrikuntza, Merkataritza eta Turismo Sailaren idazkia sartu da. Beraren bidez, txostena eskatu zuen Bidaia Agentziak antolatzeko Dekretu Proiektuari buruz, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen ekainaren 27ko 9/1997 Legearen 3.1.b) artikuluan ezarritakoaren arabera.

Dekretu Proiektu honek, Euskal Autonomia Erkidegoak turismo arloan Autonomia Estatutuaren 10.36 artikulua aitortutako eskumen eskusiboak erabiliz, eta turismoa antolatzeko martxoaren 16ko 6/1994 legea garatzeko, Bidaia Agentzien antolaketa arauzko garapenari lehendabiziko aldiz heltzeko asmoa du.

Maiatzaren 17an dokumentuaren berri eman zaie Batzordearen Osoko Bilkuraren kide guztiei bere proposamenak eta iritzia igortzeko xedez, eta horien berri eman zaio beharrezko Lan Batzordeari, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen Funtzionamenduko Araudian ezarritakoaren arabera.

2010. urteko ekainaren 14an Garapen Ekonomikoko Batzordea lan-saioan bildu da Irizpenaren Aurreproiektuaren proposamen bat eztabaidatzeko, eta erabaki du 2010. urteko ekaninaren 25eko Euskadiko EGABren Osoko Bilkurara aurkezten den hurrengo Irizpen Proiektu hau ematea eta aho batez onartzen da.

II. EDUKIA

Kontsultara aurkeztutako Dekretu Proiektuaren testuak Hitzaurrea, hamar artikulua eta azken Xedapen bat ditu.

Hitzaurrea

Hitzaurrea oso laburra da. Lehenik, turismo arloko Euskadiko araudia oinarriturik dagoen oinarri juridikoak aipatzen ditu, arlo honetan eskumen eskusiboak ematen dituen Autonomia Estatutuaren 10:36 artikulua, eta berari jarraiki turismoa antolatzeko 6/1994 Legea eman zen. Jarraian, irizpenaren xede den Dekretu Proiektua hartzea justifikatzeari ekiten dio turismoa antolatzeko martxoaren 16ko 6/1994 Legearen bidaia-agentziei buruzko xedapenen araugarapenik eza eta bidaia-agentziak ordezko izaeraz araupetzen zituen estatuko araudia berriki indargabetu izana aipatuta.

Bukatzeko Dekretuaren testuaren prestaketan parte hartu duten organoak aipatu ditu.

Xedapenen Atala

1. artikulua Dekretuaren xedea finkatzen du, turismoa antolatzeko Legean xedatutakoa garatzeko bidaia-agentzien erregulazioa alegia. Bidaia-agentziazat hartuko diren enpresak zehazten ditu. Hauek, ogibideari eta merkataritzari dagokienez, bidaia konbinatuak antolatzen eta bitartekotzan arituko dira eta konzeptu hau, bere eskaintza, kontratazioa eta burutzapena finkatzen ditu Kontsumitzaileak eta Erabiltzaileak defendatzeko Lege Orokorraren Testu Bat Eginak eta bestelako lege osagarriek xedatutakoari erreferentzia eginda.

2. artikulua Dekretuaren aplikazio-eremua ezartzen du, EAEn helbidea duten bidaia-agentziak, EAEn bestelako araudi batez araupetu eta helbideratuta dauden baina bere jardura EAEn garatzen duten bidaia-agentzien establezimenduak, informazioaren bitarteko elektronikoen bitartez lan egiten duten eta bere administrazioko kudeaketa eta bere negozioen zuzendaritza EAEn zentralizatzen dituzten bidaia-agentziak edo EAEn bertan kokaturiko establezimendu iraunkor baten bitartez aritzen direnak Informazio eta Merkataritza Elektronikoen Zerbitzuei buruzko uztailaren 11ko 3472002 Legearekin bat etorritz alegia.

3. artikulua xedatzen du bidaia-agentzia baten titularrak turismoko administrazioaren aurrean, eta jardura hasi aurretik, deklarazio arduratsua aurkezteko beharra ezartzen du Administrazio Publikoen Araubide Juridikoari eta Administrazio Prozedura Erkideari buruzko 30/1992 Legearen 71 bis artikulua terminoetan. Bertan eskakizunak betetzea egiaztatzen duten agiriak dutela jaso beharko dute. Sartu beharreko datuak eta nork, nola eta non aurkeztu behar dituen zerrendatzen ditu.

Deklarazioa aurkezteak jarduerak egun horretatik bertatik hastea baimenduko du, baita ofizios inskribatzea ere Euskal Herriko Turismo Enpresa eta establezimenduen Erregistroan.

4. artikulua turismo arloan eskudun den Zuzendaritzari deklarazio arduratsuen barruan jasotako datu eta adierazpenen edozein aldaketa jakinarazteko beharra ezartzen du hilabeteko epearen barruan, gertatzen denetik zenbatuta. Bere jardura utziz gero, turismoko administrazioari jakinarazi gabe dauden erreklamaziorik ez dagoela jakinarazi beharko dute. Administrazioak datuak ofizios inskribatuko ditu Euskal Herriko Turismo Enpresen Erregistroan.

5. artikulua bidaia-agentziek berme bat eratu eta etengabe indarrean mantentzeko betebeharra ezartzen du bidaia konbinatu bat kontratatu duten bezeroen aurrean hartutako obligazioengatik erantzuteko eta zehapenen eraginkortasuna ziurtatzeko. Fidantza, banaka edo kolektiboki aurkeztutakoa, turismo arloko eskudun Zuzendaritzaren esku egongo da eta Euskal Autonomia Erkide-

goko Administrazio Orokorraren Diruzaintzan eskudirutan aurkeztuko dute, edo kredituko erakundeak edo elkarrekiko bermeko sozietateak aurkeztutako abal, alorrean aritzeko baimena duen aseguru-etxearekin kontratatutako kauzio-aseguru edo jaulkipen publikoko titulu moduan.

Banakako fidantza 120.000 eurokoa izango da handizkako agentzien kasuan, 60.000 eurokoa txikizkako kasuan eta 180.000 eurokoa handizka-txikizkako agentzien kasuan.

Fidantza kolektiboa aurkeztu ahal izango dute bidaia-agentziak ordezkaten dituzten elkarten bitartez bermeko fondo solidario batera egindako ekarpenen bidez. Agentzia bakoitzak banako fidantzari dagokion zenbatekoaren %50a emango du, eta fondorako ekarpenen zenbateko osoa, guztira, gutxienez 2.405.000 eurokoa izango da.

Halaber, zenbatekoetan jasotako establezimenduen kopurua eta hauen aldaketen kasuan eman beharreko fidantzaren gehikuntzak ere aurreikusten dira, eta agentzien arteko enpresa-lankidetzaren kasua eta handizka-txikizkako agentzia gisako jardueren ariketa ere jasotzen dira.

Bermearen exekuzioak birjartzea eskatzen du, aurretik eskatu beharrik gabe, 15 eguneko epearen barruan. Zehatzeko espediente baten izapideetan zehar bermea ezeztatzea edo bidaia konbinatuen zerbitzuen prestaziotik eratorritako inskripzioa ezeztatzea ezinezkoa dela ezartzen da administrazioeko ebazpen irmotik urtebete igaro arte. Bidaia konbinatuak kontratatzeagatik ebatzi gabe dauden erreklamazio zibilak egonez gero ere, behin betiko ebazpen judiziala edo epaiketarik kanpoko ebazpena arte.

6. artikulua xedatzen du bidaia-agentziek erantzukizun zibileko aseguru-poliza kontratatu eta mantendu behar dutela. Poliza honek, ezinbestean, negozioa ustiatzetik datorrena, zeharkakoa edo subsidiarioa eta ondarezko kalteengatik aseguratuta behar ditu, gorputzaren kalteak, materialak eta kalte ekonomikoak estalita. Erantzukizuneko hiru motetako bakoitzaren gutxienezko zenbatekoa 300.000 eurokoa izango da.

7. artikulua EAEn beste Autonomia Erkidego batzuetako bidaia-agentziek sukurtsalak ezartzea araupetzen du turismo arloko eskuduna den Zuzendaritzaren Lurraldeko Ordezkaritzari jardueraren hasiera jakinarazita hilabeteko epearen barruan, jatorrizko Erkidegoan eskatutako bermeak sukurtsala benetan aseguratzeko duela egiaztatuta. EBko kide diren beste Estatu batzuetako bidaia-agentzien sukurtsalei dagokienez, jatorriko habilitazioa egiaztatzeko ziurtagiria eskatzen da, baita EAEn eskatutakoaren baliokideko bermea aurkeztu izanaren egiaztapenak ere. Nahikoa izango ez balitz fidantza osagarria aurkeztea eskatuko da.

8. artikulua informazioaren gizartearen bitarteko elektronikoen bitartez bere jarduera egiten duten bidaia-agentziek dekretuan bertan xedatutakoari eta In-

formazioaren Gizartearen eta Merkataritzako Elektronikoko Zerbitzuei buruzko uztailaren 11ko 3472002 Legean eta aplikatu beharreko gainerako araudian aurreikusitakoari lotuta daudela xedatzen du. Halaber, legez eskatutako informaziora, Deklarazio Arduratsua aurkezteari buruzko informaziora eta jarduera ikuskatzeaz arduratzen den organoari buruzko informaziora bide elektronikoz jotzeko bitartekoak eduki behar dituztela ere xedatzen da.

9. artikulua garraioa, alojamendua eta, egonez gero, bestelako zerbitzuak barne hartzen dituzten bidaien publizitatea egin nahi dituzten sustatzaile pribatu eta irabazteko asmorik gabekoak behartzen ditu bere antolaketa teknikoa, erreserba eta egitea legez eraturako bidaia-agentziari agintzera.

10. artikulua xedatzen du dekretuak agindutakoaren aurka egiten diren arau-hausteei administrazioko erantzukizunak ekarriko dituztela Turismoa Antolatze-ko 6/1994 Legearekin bat etorritik, bestelako erantzukizun zibilak edo penalak alde batera utzi gabe.

Azken Xedapenak xedatzen du Dekretua indarrean sartuko dela EHAAn argitaratu ondoko egunean.

III. GOGOETA OROKORRAK

EAEko turismo enpresen araubide juridiko orokorra, eta horien artean, bidaia-agentziena, euskal legegileak araupetuta dago turismoa antolatze-ko martxoaren 16ko 6/1994 Legean. Lege hau aitzindaria da turismo arloan autonomien esparruan. Berau eman dute Autonomia Estatutuak EAEn bere 10.36 artikuluan egotzen dizkion eskumen eskusiboen babespean.

Turismoko eskumenaren arloan ahalmenen erabilerak, baina, ez du translaziorik eduki bidaia-agentziei dagozkien legearen xedapenen garapenean, izan ere, gure erkidegoan ez dute berezko arau-garapenik Dekretu Proiektu hau egin arte eta, ondorioz, EAEn estatuko araudia ordezkio izaeraz aplikatzen jarraitzen da. Araudi hau Bidaia Agentzien berezko jardueren ariketa araupetzen duen martxoaren 25eko 271/1988 Errege Dekretuak eta Bidaia Agentzien arau araupetzaileak onartzen dituen Garraio, Turismo eta Komunikazioen Ministerioaren 1988. urteko apirilaren 14ko Aginduak (berriki indargabetu dute) osatuta dago.

Araudi hau indargabetu izanak, hain zuzen ere, eragin du irizpenaren Dekretu Proiektua egitea eta euskal administrazioa bultzatu du bidaia-agentzien arloan berezko lehenengo arau-garapenari ekitera, EAEn turismoko jardueretara jotzeari eta bere ariketari buruzko hainbat estatu arau 2010. urteko otsailaren 5ean indargabetzen dituen urtarrilaren 15eko 39/2010 Errege Dekretuak eragindako arau-hutsunea gainditzeko helburuz.

Hau horrela izanik, Euskadiko EGABk Industria, Berrikuntza, Merkataritza eta Turismo Sailak hartutako arau-ekimenarekin egiteko behararekin bat dator,

bidaiia-agentzien erregulazioari arau-garapen egokia emateko xedez orain dela hilabete gutxi batzuk arte aplikagarri zitzaien araudia desagertu ondoren.

Hala eta guztiz ere, interesgarria da estatuko araudia indargabetzearen arrazoietan sakontzea, turismoko enpresen, oro har, eta bidaiia-agentzien, zehazki, araubide juridikoan egondako aldaketa sakonarekin zuzenean lotuta daudelako, Europako Parlamentuaren eta 2006. urteko abenduaren 12ko Kontseiluaren 2006/123/EE Zuzentaraua aplikazioan sartzeagatik. Zuzentarau hau barruko merkatuaren zerbitzuei buruzkoa da eta bere arrastoa Irizpen honen Dekretu Proiektuan argi eta garbi ikus daiteke.

Komunitatearen Zuzentarau honek, zerbitzuen Zuzentarau gisa edo Bolkestein Zuzentarau gisa ezagutzen denak, eta barruko eskubidean sartzeko epea iazko abenduaren 28an bukatu zuenak, helburutzat EBn zerbitzuen benetako merkatu bakarra lortzea du. Honetan zerbitzuak ezarri eta eskaintzaren askatasunak behingoz eraginkorrak izan behar dira, hauek, salgai eta pertsonen zirkulazio askearekin batera, Europako Komunitatearen Itunek diseinatutako merkatu bakarraren funtsezko piezak direnak. Halere, bere birtualtasun praktikoa zapuztu izan da Estatu kideetako lege eta administrazioko prozedura eta eskakizun konplexu eta neketsuengatik.

Horrela, Zuzentarauak zerbitzuak eskaintzeko jardueretarako erregulazio-esparru garden eta egokia ezartzen du. Esparru honek Estatu kideak behartzen ditu justifikaziorik gabeko oztopoak, diskriminatzaileak edo neurritz kanpokoak ezabatzea Zuzentarauak estalitako zerbitzuen jardueraren sarbide eta ariketan, prozedura juridikoak eta administraziokoak sinplifikatzera, informazioko eta beharrezko administrazioko izapideak egiteko leihatila bakarrak sortzera eta administrazioekin elkarlanean aritzera kontrolen bikoizketak saihestu eta enpresek jasaten duten administrazioko karga murrizteko.

Obligazio hauek, bidaiia-agentziei buruzko araudiaren kasu zehatzean, EAERI dagozkio arlo honetan dituen eskumen eksklusiboengatik eta, izan ere, Espainiako transposizio-prozesua oinarritzko izaera duen lege baten bidez burutu da. Honek modu horizontal batez araupetzeko printzipioak ezartzen ditu eta zerbitzuen jarduera baterako sarbideko askatasuna eta bere ariketa eskaintzen ditu aurretiko baimeneko erregimen bati lotuta egon gabe, Zerbitzuen jardueretarako sarbide aske eta bere ariketari buruzko azaroaren 23ko 17/2009 Legea. Honekin batera, arlokako hainbat lege aldatzeko legea ere erabili da 17/2009 Legea egokitzeko, abenduaren 22ko 25/2009 Legea. Azken honek ez die turismoko legeei heltzen autonomien eskumeneko gaia delako eta lan hau autonomia erkidegoei dagokielako.

Testuinguru honetan, hain zuzen ere, zentzu guztia hartzen dute Dekretu Proiektuaren xedapenek. Honek berritasun handiko alderdiak ditu, hala nola bidaiia-agentziaren jardueran aritzeko eskakizun gisa titulu-lizentziaren figura bertan behera uztea, sektorearen estatu eta autonomiako araudian beti egon dena, eta deklarazio arduratsu baten aurkezpenaz ordezkatzera jarduerari ekiten automatikoki hasi ahal izateko eskakizun gisa, baita komunitateko beste herrial-

de batzuetan helbideratuta dauden bidaia-agentziak jardueran sartzegatikiko kezka ere, jatorrizko herrialdean bere habilitazioaren egiaztagiria aurkeztuz konpontzen dena eta, beharrezkoa bada, tokiko agentzien antzera, fidantzak aurkeztuz. Dekretu Proiektuaren xedapenek hutsune juridiko bat estaltzeko beharrezkin batera irizpenaren xede den Dekretu Proiektuan bidaia-agentzien erregimena zerbitzuen Zuzentzarauaren postulatueta, beharrezkoa den bezala, egokitzeko kezka ez aitortua ere dagoela egiaztatzea ahalbidetzen dute. Azken kezka horrek, guztiz eraginkorra izateko, arlo honetan eragiten duten bestelako legezko edo araudiko tresnen egokitzapen egokiarekin batera egon beharko du, eta premia, Zuzentzarauaren transposizioaren epea bukatuko dela kontuan harturik.

Gogoeta orokorrak edukiari dagokionez

6/10 *i*

Irizpenaren xede den Dekretu Proiektua inspiratzen duen zerbitzuen Zuzentzarauaren espiritu liberalizatzailearekin bat, bidaia-agentziaren kontzeptua proiektu arauemaile honetan bidaia konbinatuak antolatu eta bitartekotza egiteko enpresei erreserbatuta gelditzen da, eta turismoko zerbitzu solteen salmentan eskusibotasuna galtzen du, azken hauek beste enpresa mota batzuen jardueraren xede izan ahalko baitira. Fidantzen gordailua eta erantzukizun-asegurua edukitzea mantentzen dira bidaia-agentzietarako, baina jardueraren hasiera deklarazio arduratsua deitzen dena aurkeztearen mende bakarrik gelditzen da. Honek ez du eskatzen alde aurretiko egiaztapen edo administrazioko ebazpenik, Zerbitzuen Zuzentzarauaren aurretiko erregimenaren titulu-lizentziarekin ez bezala.

Administrazioko izapideen sinplifikazioa, justifikatu gabekoak, baztertzailak edo neurritz kanpokoak diren oztopen ezabaketa eta gainerako administrazioetako konfiantza jarduera ekonomikoa areagotzera, lehiakortasun eta eraginkortasun handiagoa eta zerbitzu gehiago eta hobeak lortzeko egiten bada, ezin da egin trafiko ekonomiko, lehiakortasun zintzo eta kontsumitzaile edo erabiltzaileen eskubideen babesaren kaltetan egiterik ez. Zuzentzarauak eskatzen duen erabiltzailearenganako informazioaren irisgarritasun eta gardentasun handiagoa garrantzitsua da baina ez da nahikoa.

Turismoko zerbitzuen bitartekotzarako sarbidearen erraztasunek ez dute eragin behar mailegariak bidaia konbinatuen antolaketa edo bitartekotzan murgiltzea eskatutako eskakizunak bete gabe, legez eraturako bidaia-agentzien aurkako bigarreneko lehia eginez eta bezeroen eskubideak urratuz.

Horregatik, hain zuzen ere, sistema berri hau ezartzeak, berarekin dakartzen arriskuak saihesteko, eskatzen du balantza berriro orekatzea ahalbidetzen duten neurriekin batera ere etortzea, eta Batzorde honek, ondorioz, uste du turismoko administrazioak, Dekretua abian jartzearekin batera, zentzu honetako konpromisoak hartu behar dituela, ikuskatzeko lana eta zigortzeko mekanismoak areagotzean zehaztuta:

- *ikuskatzeko gaitasunak indartzea modu oso zehatz eta azkarrean egiaztatzeko zereginei ekiteko, baita bitarteko elektronikoen bidez jarduten duten bidaia-agentziak kontrolatzeko zailtasunak onartzeko ere. Hala deklarazio arduratsuaren datuak egiaztatzeari dagokionez nola salaketen jarraipenean, nola intrusismoko balizko egoeretan. Deklarazio arduratsua aurkezten dutenetik epe bati dagokionez konpromiso bat beharrezkoa da, lege edo araudian zehaztuta, deklarazio arduratsua aurkeztu eta berehala betetzearen egiaztapen eta egiazkotasunari ekiteko, eskakizunak bete gabeko benetako jardueraren arriskua gutxiagotzeko moduan.*
- *arau-hausteak tipifikatzea deklarazio arduratsuan kontsignatutako datuen faltsutasun edo omisioko jarduketetan oinarriturik (hauek larri edota oso larriko kalifikazioak ekarri behar dituzte), baita deklarazio arduratsua aldeaz aurretik aurkeztu gabeko jardueraren egoeretan ere, sistema oinarriturik dagoen konfiantzaren hausturan oinarriturik eta sistemaren funtzionamendu ona egon dadin beharrezkoak diren disuasio-neurrien dosiak.*

IV. GOGOETA PARTIKULARRAK

Hitzaurrea

Euskadiko EGABk adierazi behar du Hitzaurrearen azkeneko zatian, Dekretu Proiektuaren prestaketan eta izapideetan esku hartzen duten organoak aipatzen dituen zatian, EGABren aipamenik ez dutela egin, izan ere, honek nahitaez esku hartzen du Sortu eta erregulatzeko bere Legearen 3.1.b) artikulua betez. Ondorioz, Dekretu Proiektuaren azkeneko lerrokadan “Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeari entzunda” adierazpena gaineratzea jotzen dugu, esaldia honela gelditzeko moduan:

Hori betez, Euskadiko Batzorde Juridiko Aholku-emallearekin bat etorriz, Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeari entzunda, Industria, Berrikuntza, Merkataritza eta Turismoko Sailburuak proposatuta, eta Gobernu Kontseiluak -----eko bileran eztabaidatu ondoren.

V. ONDORIOAK

Euskadiko EGABk egokitzen du kontsultaren xede den Dekretu Proiektuaren izapidetza, Irizpen honetan egiten diren oharrek eginda.

Bilbon, 2010. urteko ekainaren 25ean

O.E. Batzardeburua
Juan María Otaegui Murua

Idazkari Nagusia
Francisco José Huidobro Burgos